

18. 12. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Penzijní reforma - změny na poslední chvíli

V souvislosti se startem důchodové reformy od 1. 1. 2013 se vládě podařilo prosadit některé změny, které jsou pro hladký rozjezd reformy nezbytné. V průběhu listopadu tak byly vydány tři nové zákony - zákon č. [403/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [427/2011](#) Sb., o doplňkovém penzijním spoření, a další související zákony ("Zákon 403/2012"), zákon č. [397/2012](#) Sb., o pojistném na důchodové spoření a zákon č. [399/2012](#) Sb., o změně a doplnění zákonů v souvislosti s přijetím zákona o pojistném na důchodovém spoření ("Zákon 399/2012"). Všechny tři výše uvedené zákony nabývají účinnosti od 1. ledna 2013 s výjimkou některých ustanovení zákona č. [399/2012](#) Sb., které nabyly účinnosti vyhlášením a které se týkají zejména změn v distribuci důchodového a doplňkového penzijního spoření (viz níže).

První z významných změn je zavedení tzv. předdůchodů upravených v Zákoně 403/2012 Sb. Tato novelizace zavádí možnost dosáhnout na předdůchod rovněž osobám, jejichž věk je o 5 let nižší než věk pro dosažení nároku na starobní důchod, a to při splnění specifických podmínek, zejména dostatečného objemu prostředků účastníka v účastnických fondech.[1]

Vzhledem k tomu, že původní právní úprava počítala pro účely výběru příspěvků do II. pilíře se zřízením jednotného inkasního místa, ke kterému však k 1. 1. 2013 nedojde, bylo třeba tuto situaci vyřešit přijetím zvláštního zákona o pojistném na důchodové spoření. Přijetí nového zákona o pojistném na důchodové spoření tak bylo nezbytné pro praktické zajištění tzv. opt-outu části pojistného na důchodové pojištění ve prospěch spoření v II. pilíři.

Největší rozsah změn potom obsahuje Zákon 399/2012 Sb., který odstraňuje řadu nedostatků identifikovaných v mezidobí od vydání zákonů o penzijní reformě, zejména v zákoně o doplňkovém penzijním spoření ("ZDPS") a zákoně o důchodovém spoření ("ZDS").

Technické změny

Zákon 399/2012 zpřesňuje postup registrace smlouvy o důchodovém spoření a některé související otázky. Dále se odstraňuje pochybnost, která panovala ohledně vymezení kapitálu, který musí penzijní společnost udržovat. Dle novely se jedná o *vlastní kapitál* a fakticky se tak potvrzuje přístup, který platil podle zákona o penzijním připojištění.

Pro účely zjednodušení aplikace tzv. věkového autopilota, podle kterého se počínaje 10 let před dosažením důchodového věku začnou prostředky účastníka přesunovat do více konzervativních důchodových fondů, byla doplněna úprava pro ženy, tak že pro tyto účely platí, že každá žena vychovala 2 děti.

Zákon 399/2012 přináší rovněž úpravu § 191 ZDPS a zpřesňuje tak úpravu výjimek v případě převodů prostředků účastníka mezi transformovanými fondy, které jsou jinak od 1. 1. 2013 vyloučeny. Mimo jiné odstraňuje nejistotu, která panovala ohledně možných převodů prostředků účastníka mezi transformovanými fondy v případě, že účastník uzavřel před 1. 1. 2013 dvě smlouvy o penzijním připojištění a jednu tzv. zakonzervoval a pozastavil placení příspěvků na tuto smlouvu. Novela tak staví na jisto, že bude možné převést prostředky z jednoho transformovaného fondu do druhého podle volného rozhodnutí účastníka. Tyto převody se řídí zákonem o penzijním připojištění.

Úprava nákladů na reklamu a sjednání smlouvy

Novelizace přinesla několik zpřesnění a úprav v oblasti regulace nákladů na reklamu a marketing. Především došlo k odstranění § 36 zákona o důchodovém spoření, který limitoval celkové průměrné náklady na uzavření jedné smlouvy o důchodovém spoření po odečtení zprostředkovatelské provize. Zákonodárce vcelku logicky usoudil, že administrativní náročnost kontroly takového limitu na straně penzijní společnosti i náklady na dohled ze strany ČNB by byly kontraproduktivní. Naproti tomu zákonodárce zahrnul do oprávněných nákladů penzijní společnosti na distribuci i náklady za správu smluv o důchodovém a doplňkovém penzijním spoření a související činnosti, aby tak zabránil možnému obcházení zákona v případě limitu odměny pro distributory. Dále došlo ke zpřesnění limitu nákladů na propagaci, reklamu a podporu prodeje v souvislosti s důchodovým spořením. V případě, že nebude možné určit zda šlo o náklady v souvislosti s důchodovým či doplňkovým penzijním spořením, zahrne se do limitu polovina těchto nákladů.

Rozšíření okruhu distributorů

Jednou z nejvýraznějších změn, kterou Zákon 399/2012 přináší je změna v oblasti distribuce. Především dostaly možnost distribuovat důchodové a doplňkové penzijní spoření také obchodníci s cennými papíry (bankovní i nebankovní) a jejich vázaní zástupci. Technická novela tak celkem logicky vrátila do distribuce velmi významný a pro penzijní společnosti z bankovních skupin klíčový distribuční kanál, kterým jsou bankovní pobočky. V této souvislosti je vhodné zmínit, že ČNB vydalo stanovisko k otázce registrace předmětné činnosti v případně bankovních a nebankovních obchodníků s cennými papíry.[2]

Úprava pravidel registrace a zápisu

Novela přináší některá zpřesnění v oblasti registrace a zápisu činnosti distribuce důchodového a doplňkového penzijního spoření pro investiční zprostředkovatele, obchodníky s cennými papíry a jejich vázané zástupce. Především posunula účinnost příslušného ustanovení a ČNB tak registraci a zápis zahájila ode dne účinnosti novely. V této souvislosti je vhodné zmínit, že ČNB spustila nový elektronický registrační systém REGIS[3], který však zatím přijímá žádosti pouze pro účely rozšíření registrace investičních zprostředkovatelů o zprostředkování v oblasti penzijních produktů. Dále je možno upozornit na stanovisko ČNB ke způsobu prokazování odbornosti v rámci žádosti o registraci distribuce penzijních produktů.[4]

Novela dále přinesla zpřesnění a odstranění některých technických problémů v případě obnovy registrace, resp. zápisu činnosti distribuce důchodového a doplňkového penzijního spoření. Nově bude první registrace i zápis předmětné činnosti platit vždy do konce kalendářního roku následujícího po kalendářním roce, ve kterém byl zápis proveden.[5] V rámci obnovy zápisu zastoupený vždy oznámí ČNB, za které vázané zástupce platí obnovovací poplatek. Formu a obsah oznámení a způsob placení poplatku oznámí ČNB na svých webových stránkách, takže se tak snad podaří předejít technickým problémům.

Změny v prokazování odbornosti distributorů

Novela dále přináší zkrácení přechodného období pro prokázání odborné způsobilosti odbornou zkouškou u akreditované osoby o 6 měsíců, tedy pouze do 31. 5. 2013[6]. Nově tedy všechny osoby, které budou od 1. 6. 2013 žádat o registraci či zápis podle zákona o doplňkovém penzijním spoření budou muset prokázat složení odborné zkoušky ve smyslu § 87 citovaného zákona[7]. Povinnost absolvovat odbornou zkoušku před akreditovanou osobou však bude dopadat rovněž na osoby, které v této době již zaregistrovány či zapsány budou. Tzn., že všechny tyto osoby musí předmětnou zkoušku rovněž absolvovat nejpozději do 31. 5. 2013. Splnění této povinnosti může ČNB kontrolovat v rámci dohledu na dálku a v případě zjištění nedostatku v tomto směru, může ČNB případně přistoupit až ke zrušení registrace.[8] V případě vázaných zástupců jsou primárně odpovědné osoby, pro které vykonávají distribuční činnost, tzn. investiční zprostředkovatelé, případně obchodníci s cennými papíry. V případě, že vázaný zástupce nesloží do 31. 5. 2013 odbornou zkoušku, zastoupení by měli závazkový vztah vypovědět a informovat o tom ČNB, která následně provede výmaz takového vázaného zástupce z příslušného seznamu.[9]

Adam Nečas,
of Counsel

Zdeněk Husták,
of Counsel

[BBH, advokátní kancelář, v. o. s.](#)

Klimentská 1207/10
110 00 Praha 1

Tel.: +420 234 091 355
Fax: +420 234 091 366
e-mail: legal@bbh.cz

[1] Příjemci dávek, jejichž dávka z doplňkového penzijního spoření bude splňovat následující podmínky:

- jednotlivá splátka bude muset dosahovat výše alespoň 30 % průměrné mzdy v národním hospodářství,

- výplata splátek bude sjednána v neklesající výši,

- dávka bude vyplácena měsíčně, bez možnosti výplatu přerušit nebo pozastavit, a výplata bude rozvržena tak, aby skončila nejdříve tři roky před dosažením věku příjemce potřebného pro vznik nároku na starobní důchod podle zákona o důchodovém pojištění.

[2] V případě nebankovního obchodníka s cennými papíry se bude jednat o další podnikatelskou činnost podle § 6a zákona o podnikání na kapitálovém trhu a v případě bankovního obchodníka s cennými papíry se bude jednat o činnost v rámci finančního makléřství ve smyslu § 1 odst. 3 písm. i) zákona o bankách (blíže stanovisko ČNB dostupné na www.cnb.cz).

[3] Nový systém REGIS, pro elektronické podávání žádostí, odkaz na www, k dispozici >>> [zde](#).

[4] dostupné na www, k dispozici na www.cnb.cz.

[5] Obnova registrace bude vždy na dalších 12 měsíců.

[6] Původní znění § 201 písm. c) ZDPS stanovilo přechodné období pro složení odborné zkoušky před akreditovanou osobou až do 31. 12. 2013.

[7] V případě rozšíření registrace bude muset investiční zprostředkovatel ke své žádosti přiložit osvědčení o absolvování odborné zkoušky před akreditovanou osobou podle § 87 odst. 4 zákona o doplňkovém penzijním spoření, v případě vázaného zástupce si osvědčení musí vyžádat zastoupený.

[8] Pozbytí odbornosti jako změna skutečností, na jejichž základě byla provedena registrace ve smyslu § 154 odst. 2 písm. e) zákona o doplňkovém penzijním spoření.

[9] K tomu blíže § 83 odst. 3 ve spojení s § 83 odst. 1 zákona o doplňkovém penzijním spoření a § 79 odst. 9 ve spojení s odst. 8 písm. d) téhož zákona.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)
- [Převodní ceny v judikatuře a sporech se správcem daně](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)